

[Kai Moltke.]

skud, selv om vi nok så mange gange kom ind i fællesmarkedet.

Det andet punkt, som jeg ikke kan lade være med at nævne over for Landbrugsrådets formand, som samtidig repræsenterer markedsudvalget, er den kendsgerning, at vi dog har en ganske aggressiv amerikansk holdning i øjeblikket over for den protektionisme, som virker som det egentlige fluepapir på det danske landbrugs mænd. Efter Nixons valg er der kommet en ny og skarpere tone også i den del af pressen, som beskæftiger sig med landbrugspolitik. I et tidsskrift som *Foreign Agriculture*, som udgives af det amerikanske landbrugsministerium, klager man over, at Amerikas eksport til fællesmarkedet er sunket fra 200 mill. dollars i 1966 til 143 mill. dollars i 1968. Og så bebuder man, at tiden må være inde, hvor USA tager aktive forholdsregler til afvikling af den protektionisme, som i øjeblikket på landbrugsområdet synes at præge fællesmarkedet.

Ja, jeg kunne gå videre og se på de konflikter, som drejer sig om energiproblemerne, den fælles energipolitik, hvor tysk forbundethed med engelsk og amerikansk olieindustri og fransk interesse for at placere sig på markedet har indskudt så stærke kiler, at der ligefrem har været ført en skarp noteudveksling med endnu skarpere kommentarer.

Jeg tror altså, at man skal lade være med, også når man snakker nordisk, at betragte dette som et springbræt ind i fællesmarkedet, for jeg tror, det er spørgsmål, som trods alle folketingsbeslutninger i øjeblikket er taget totalt af dagsordenen, og som man ganske roligt kan lade ligge.

Jeg tror endvidere, at man fra Landbrugsrådets side i høj grad handler letsindigt, når man taler om, at her ligger sikre afsætningsmuligheder for dansk landbrug, muligheder for at blive af med puklerne i et område, hvor Mansholtplanen netop drejer sig om puklernes likvidering inden for det allerede eksisterende område.

Dernæst til de nordiske bestræbelser. Nu skal man jo ikke sælge bjørnens skind, før den er skudt, men jeg vil da sige, at det er ganske prisværdige bestræbelser, som i øjeblikket er i gang for at etablere et nordisk samarbejde på en række områder. Om

vi allerede i dag skal proklamere omfanget eller udseendet af en nordisk union med, hvad dertil hører — det vil jeg da virkelig hellere vente med at tage stilling til, indtil et konkret forslag foreligger. Jeg må sige, at jeg tror, hr. Sigsgaard var lidt for tidligt med toget, når han allerede forudså, at hvis vi fik en nordisk union, ville den automatisk slå over i et fællesskab med hensyn til udenrigs- og militærpolitik. Jeg ved ikke, om det fra hr. Sigsgaards side var et farvel til et gammelt standpunkt — nemlig at vi overhovedet ingen militære ordninger skal have — at man nu taler om en fælles militærpolitik inden for en nordisk union på et tidspunkt, hvor i alle tilfælde det svenske niveau ikke virker tiltrækkende, når vi sammenligner f. eks. procenterne til forsvarsudgifter med de danske, og jeg kan da heller ikke tro, at det er de regler, der gælder for hemmelige kartoteker og for efterretningstjenesten i Sverige, som skulle gøre det til noget særligt formål, at vi netop overtager disse færdigsyede ordninger. Nå, dette er naturligvis kun nogle spredte bemærkninger, men det er jo ikke blevet rejst fra nogen af de andre, dér har man forsigtigvis talt om økonomien, og jeg tror først og fremmest, man skal holde sig til økonomien og de praktisk opnåelige aftaler.

Nu hørte jeg, at venstres ordfører, hr. Per Federspiel, var meget vred; han mente vel, at der gik en slags Karl XII igen, når Erlander talte om, at hvis vi fik en nordisk fællesoptræden, var vi fremme til at kunne optræde som en stormagt. Ja men jeg tror, at det er på dette felt: en fælles optræden over for de øvrige markeder, at de største chancer for det nordiske samarbejde ligger. I forbruget pr. indbygger i de nordiske lande, i importen sammenlagt for de nordiske lande, ligger det egentlige kort, som kan blive værdifuldt, når man overhovedet skal give sig af med at diskutere med andre markedsblokke og andre markedsdannelse.

Men jeg skal ikke forlænge debatten her, jeg skal hilse regeringens initiativ til en klarlæggelse og kortlægning af disse problemer som et rigtigt skridt foretaget på det rigtige tidspunkt og vente med at tage stilling, indtil den konkrete udformning af planerne foreligger. Lad os i mellemtiden tilstræbe en nordisk fællesoptræden, som gør os mindre afhængige af fællesmarkedet,